

2011. március 13. vasárnap
Apostolok Cselekedetei 26,24–32

Balog Margit

^{26,24}Mikor pedig ezeket hozta fel védelmére, Fesztusz hangosan így kiáltott: "Bolond vagy te, Pál! A sok tudomány örülségbe visz." ^{26,25}Pál azonban így válaszolt: "Nem vagyok bolond, nagyra becsült Fesztusz, hanem igaz és józan beszédet szólok. ^{26,26}Mert tud ezekről a király, akihez bátran szólok, mert nem hiszem, hogy rejtve volna előtte ezek közül bármi is, hiszen nem valami zugban történt dolgok ezek. ^{26,27}Hiszel-e Agrippa király a prófétáknak? Tudom, hogy hiszel." ^{26,28}Agrippa így szólt Pálhoz: "Majdnem ráveszel engem is, hogy keresztyénné legyek!" ^{26,29}Pál pedig így válaszolt: "Kérem az Istentől, hogy előbb vagy utóbb nem csak te, hanem azok is, akik ma hallgatnak engem, olyanná legyenek, amilyen én is vagyok e bilincsek nélkül." ^{26,30}Ezután felállt a király, a helytartó, Bereniké, és felálltak a velük együtt ülők. ^{26,31}Távozóban így beszélgettek egymás között: "Semmi halálra vagy fogságra méltó dolgot nem tett ez az ember." ^{26,32}Agrippa pedig ezt mondta Fesztusznak: "Szabadon lehetne bocsátani ezt az embert, ha nem fellebbezett volna a császárhoz."

Amit a textusról tudni kell:

- exegetikai megjegyzések
- teológiai összefüggések feltárása

A keresztyén hit nyilvánossága

Itt zárul le a Pál peréről szóló hat rész, mely a zsidóság, a keresztyénség és a Római Birodalom viszonyáról szól. A keresztyénség története a történelem nyilvánossága előtt zajlik, „nem valami zugban történt dolog”. Ezért kell Pálnak a császárhoz fellebbezni, és eljutni a Birodalom szívébe, Rómába, bár ártatlansága nyilvánvaló Fesztusz, a prokonzul és Agrippa, zsidó király

előtt is.

A perben a zsidók vádolják Pált, mint a keresztyén hit képviselőjét, a római hatóság pedig a bíró szerepében van. De kiderül, hogy a vád alaptalan, a keresztyénség nem ítéltető el a zsidó vádak alapján, mert a Messiás feltámadását hirdeti, ami a zsidóság hitének is a reménysége. De a római hatóságok is értetlenül állnak az ügygel szemben, nem kompetensek ilyen vallási kérdésekben.

Pál pere túlmutat önmagán, az egyházon, mely zsidó és pogánykeresztyének közössége, a keresztyén hitre és misszióra, amelynek alapja csak Izrael hite és reménysége lehet, de célja, megszólítottja az egész ökumené, a Római Birodalom nyilvánossága.

Reakciók az evangéliumra

Fesztusz, a római prokonzul józan és pragmatikus, de éppen ez az, ami korlátozottá is teszi a valóságértelmezését. Pál az ő szemében tudós ember, de „bolond”, elragadják a gondolatai és így elszakad a hétköznapi valóságtól, a fellegekben jár, a mindennapi ember szemében örülségeket beszél. Fesztusznak, a pogány embernek az evangélium „bolondság”!

Ezzel szemben hivatkozik Pál arra, hogy ő valóságos történelmi eseményekről beszél, Jézus életéről és haláláról, ismert dolgokról, ezzel akarja szembesíteni hallgatóit.

Agrippa király, a „zsidó”, ismeri a prófétai ígéreteket, nem vonja kétségbe, sőt elismeri annak valóságát, amiről Pál szól, ironikus válaszával mégis elkerüli a döntést. Ellenáll annak a vágnak, amit Pál beszéde ébresztett benne.

Szerepcsere

Pál válasza leleplezi a látszat mögött a valóságot: fogolyként megkötözve is ő a szabad ember, nem a vele szemben álló hatalmasságok, akik nem tudnak vagy nem akarnak szabadulni hamis elképzeléseiktől. Az evangélium igazsága és ereje megmutatja a valóságos helyzetet. Ezért Pálnak nincs mitől tartania, Krisztus

követeként senkitől és semmitől nem kell félnie, mert annak védelme alatt áll, akié minden hatalom men-
jen és földön.

Prédikációvázlat
Hit és hatalom

1. Erőviszonyok

Kiáltó ellentétek jellemzik ezt a történetet: egy király, egy római kormányzó állnak szemben egy vizsgálati fogságban lévő fogollyal: az egyik oldalon van az erő, a hatalom, a gazdagság, a pompa, azok, akik bármit megtehetnek az alattvalóikkal, a másik oldalon a kiszolgáltatottság, nincstelenség, egy börtöncella, ahol nincs mit tenni, mint várni az ítéletre, melyben mások döntenek az ember sorsáról. Itt kivételesen találkozik a két véglet, a birodalmi politika vezető képviselői és a keresztyén hit magányos hirdetője,

akire most odafigyel a világ.

Ma is sokszor hasonlóak az erőviszonyok, a feltételek, amikor a hitünkről számot kell adni szóban és/vagy tettben akár nekünk, akár a helyi közösségben, akár a keresztyén egyháznak. Az ellenséges hangok, erők vannak túlerőben, de Pál magatartása ebben a helyzetben példa lehet számunkra, hogy ne féljünk vállalni a meggyőződésünket sem hétköznapi helyzetekben, sem sorsdöntő kérdésekben, mert a világnak szüksége van Krisztus követőire, a róla szóló bizonyosságtételre. Akkor is, ma is kisebbségi helyzetben kell vállalni a küldetésünket, a ránk bízott feladatokat, nem az erő, a hatalom pozíciójából.

De ahogy Pál apostol esetében is, ez ma sem kisebbíti a Lélek erejét, aki általunk akar tanúskodni az egyetlen Úrról a világ minden hatalmával szemben, melyek függőségben akarnak tartani bennünket, legyen az pénz, rang, káros szenvedély, bármi. Isten a Lélek erejét ígérte, és adta, így indult az egyház története, és ez mutatkozik meg Pál szavaiban is Fesztusszal és Agrippával szemben is.

2. Szerepcseré

Ki a bolond, és ki a józan? Ki a szabad és ki a fogoly? A szerepek felcserélődnek ebben a történetben. A római helytartó gyakorlatias gondolkodása nem képes felfogni Isten erejét és hatalmát, mely Jézus történetében, halált és bűnt legyőző feltámadásában megnyilvánul, ezért bolondság számára Pál beszéde. De a történet mégis igaz, mint annyi más történet és tapasztalat 2000 év óta, amiről hívő emberek beszámoltak az egyház története során, keresztyén mártírok, reformátorok, a kommunizmus éveiben hitüket nyíltan vállalók, és mindazok ma is, akik életükkel azt hirdetik, hogy Isten Igéjére érdemes figyelni, és annak engedelmeskedni a mai világban is.

Agrippa, bár ismeri a hit dolgait, elismeri Pál szavainak igazságát, mégsem tud dönteni, nincs bátorsága vállalni azt a lépést, mely Krisztus útjára vezetné, visszatartja a hatalom, a gazdagság, mindaz, amije van, és ami fontosabb neki, mint Isten hatalma, ígéretei. Pedig szinte megirigyli Pál életét, amit ő Isten szolgálatára, a Tőle kapott küldetésére, az evangélium hirdetésére tett fel.

3. Ki a szabad ember?

Minden ellenkező látszat ellenére ő az igazán szabad ember ebben a történetben, mert ő az Isten szolgája, akié minden hatalom, akinek védelme alatt áll, és akinek akarata teljesebben az életében, éppen általa, ha minden össze is esküszik ellene.

Ennek az Úrnak a nevében mondhatunk mi is nemet minden hatalomnak, mely szolgaságban akar tartani bennünket. Ha neki engedelmeskedünk, akkor nem győzhetnek le a körülmények, a félelmeink a múlttól, a jelentől, a jövőtől, a magánytól, a betegségtől, a haláltól, a természet erejétől, mert erősebb az, akinek a kezében biztonságban van az életünk. Bármilyen furcsán hangzik, nem azok a szabadok, akik azt hiszik, bármit megtehetnek, mert módjukban áll. Nem akkor vagyunk szabadok, ha hamis ábrándokat, álmokat kergetünk az életről, amit a piac, a reklámok sugallnak, hanem akkor, ha készek vagyunk annak akaratát cselekedni, akinek szolgálata tökéletes szabadság. Ha készek vagyunk másokért, egy közösség szolgálatában élni, ahogy erre az Úr Jézus példát mutatott, ahogyan Pál élt és szolgált, akkor vagyunk szabadok a jóra, akkor nem csapjuk be magunkat és másokat, akkor nem leszünk rabjai idegen hatalmaknak, amelyek egymás ellen fordítanak bennünket.